

بسمه تعالی		مدیریت آموزش و پرورش کلیدبر	تاریخ آزمون: 1399 / 10 / 13
نام و نام خانوادگی:		دبیرستان نمونه دولتی بتول	مدت آزمون: 80 دقیقه
نام ماده درسی: علوم و فنون ادبی (1)		دبیر مربوطه: یونسی	تعداد صفحات: 3
پایه: دهم انسانی		امتحانات نوبت اول	سال تحصیلی: 1399 - 1400
ردیف	سوالات	نمره	
1	<p>الف (تاریخ ادبیات و سبک شناسی) (4 نمره)</p> <p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر نمایید.</p> <p>الف (در زمان سامانیان ..... عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد.</p> <p>ب (زبان های ..... به دو گروه زبان های « پارتی » و « پهلوی » تقسیم می شوند.</p> <p>ج (پس از بر افتادن سامانیان ..... نخستین دولت اسلامی ایران بودند.</p> <p>د (شعر غنایی با دو شاعر مشهور ..... و شهید بلخی ، قوت و استحکام یافت.</p>	1	
2	<p>درست یا نادرست بودن هر یک از موارد زیر را تعیین نمایید.</p> <p>الف (« ناصر خسرو » را پدر شعر فارسی نام نهاده اند.</p> <p>ب (یکی از ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم ، سادگی فکر و روانی کلام آن است.</p> <p>ج (موضوع کتاب شاهنامه ابو منصور تاریخ گذشته ی ایران است.</p> <p>د (در آغاز قرن سوم دولت مستقل طاهری بر سر کار آمد.</p>	1	
3	<p>هر یک از تعریف های زیر مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟</p> <p>الف (شاعری که در ابتدا قصیده ای تمام و کمال را در موضوع اندرزی (تعلیمی) سرود.</p> <p>ب (حماسه ی ملی ایران و شعر حماسی با این شاعر به اوج رسید.</p> <p>ج (نویسنده ای که به دستور منصور بن نوح سامانی کتاب « تاریخ الرسل و الملوک » را به فارسی برگرداند.</p>	0/75	
4	<p>در هر یک از موارد زیر ، عبارت درست درون کمانک را تعیین نمایید.</p> <p>الف (شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بیشتر به (تأملات درونی / واقعیات بیرونی) توجه داشتند.</p> <p>ب (در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم دانشمندان ایرانی آثار خود را به (عربی / فارسی) می نویسند.</p>	0/5	
5	<p>قطعات باز مانده به زبان پهلوی در چه موضوعاتی است؟</p>	0/5	
6	<p>هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در آورد چه نامیده می شود؟</p>	0/25	
7	<p>ب (موسیقی شعر) (6 نمره)</p> <p>صامت ها و مصوت های واژه ی « کارون » را بنویسید</p>	0/75	
8	<p>آیا وزن در شعر جنبه ی تزئینی دارد ؟ توضیح دهید.</p>	0/5	
9	<p>برای هر یک از الگوهای هجایی زیر مثالی بنویسید.</p> <p>الف (صامت + مصوت بلند</p> <p>ب (صامت + مصوت کوتاه + صامت</p>	0/5	

1	<p>درست یا نادرست بودن هر یک از موارد زیر را تعیین نمایید. الف) هر هجا را همان طور که می خوانیم ، می نویسیم. ب) دو مصرع یک بیت نباید هموزن باشند. ج) قافیه ادراکی است که از احساس نظم به وجود می آید. د) اساسی ترین عامل پیدایی شعر عاطفه است.</p>	10										
0/5	<p>در کدام گزینه « ی » صامت است؟</p>	11										
1/5	<p>الف) خویش ب) یاد ج) سیر د) ایران</p>	12										
1/5	<p>بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده ی آن تجزیه نمایید. سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید.</p>	13										
0/75	<p>صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را</p> <p>هر یک از بیت های ستون « الف » مربوط به کدام مورد در ستون « ب » است؟ (در ستون « ب » یک مورد اضافی است)</p>	14										
	<table border="1" data-bbox="324 751 1291 1108"> <thead> <tr> <th data-bbox="324 751 555 825">الف</th> <th data-bbox="555 751 1291 825">ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="324 825 555 898">الف) چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه</td> <td data-bbox="555 825 1291 898">شادی و نشاط درونی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 898 555 972">ب) تا به کرم خرده نگیری؛ که من / غایبم از ذوق حضور ای صنم</td> <td data-bbox="555 898 1291 972">تعلیمی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 972 555 1045">ج) کردند قتل عام به نوعی که شد قتیل / از کودکان آل نبی، شیرخواره هم</td> <td data-bbox="555 972 1291 1045">کوبنده و حماسی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1045 555 1108"></td> <td data-bbox="555 1045 1291 1108">غم و اندوه</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه	شادی و نشاط درونی	ب) تا به کرم خرده نگیری؛ که من / غایبم از ذوق حضور ای صنم	تعلیمی	ج) کردند قتل عام به نوعی که شد قتیل / از کودکان آل نبی، شیرخواره هم	کوبنده و حماسی		غم و اندوه	15
الف	ب											
الف) چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه	شادی و نشاط درونی											
ب) تا به کرم خرده نگیری؛ که من / غایبم از ذوق حضور ای صنم	تعلیمی											
ج) کردند قتل عام به نوعی که شد قتیل / از کودکان آل نبی، شیرخواره هم	کوبنده و حماسی											
	غم و اندوه											
0/5	<p>اولین راه تشخیص موسیقی شعر چیست؟</p>	16										
	<p>ج) زیبایی شناسی (6 نمره)</p>	17										
1	<p>درست یا نادرست بودن هر یک از تساوی های زیر را تعیین نمایید. الف) تکرار یک واج(صامت یا مصوت) به طوری که بر موسیقی و تأثیر آن بیفزاید = واژه آرایه ب) نثر و شعری که سجع در آن به کار رفته باشد = مسجع ج) ارزش موسیقایی این سجع از همه کمتر است = متوازی د) عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند = بدیع لفظی</p>	18										
1/5	<p>در عبارات زیر رکن های سجع را بیابید و نوع سجع ها را نیز بنویسید.</p>	19										
1	<p>الف) نصیحت پادشاه کردن کسی را مسلم بود که بیم سر ندارد یا امید زر. ب) هر که را زر در ترازوست زور در بازوست. ج) مال از بهر آسایش عمر است ، نه عمر از بهر گرد کردن مال. در ابیات زیر میان کدام واژه ها آرایه تکرار (واژه آرایه) وجود دارد؟ الف) یک عمر پریشانی دل ، بسته به مویی است تنها سر مویی ز سر موی تو دورم ب) ما را سری است با تو ، که گر خلق روزگار دشمن شوند و سر برود ، هم بر آن سریم</p>	20										

1	در هر یک از موارد زیر واج آرایبی را بیابید. الف (سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز ب) خوابِ نوشینِ بامدادِ رحیل	18
0/75	همچو سر مستان به بستان ، پای کوب و دست زن باز دارد پیاده را زسبیل	19
0/5	عبارت زیر را می توان مسجّع نامید؟ دلیل خود را بنویسید. ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.	20
0/25	در آرایه سجع حداقل چند جمله باید باشد و ارکان سجع در کجای جمله ها می آیند؟	21
0/75	« U - » علامت الگوی چه نوع هجایی است؟ د (نقد و تحلیل نظم و نثر (4 نمره)	22
1	در بیت « چو صیاد آمد ، او را مرده پنداشت الف (کدام کلمات در بیت بالا قافیه هستند؟ ب) کار برد دستور تاریخی در کدام واژه دیده می شود؟	23
1	با توجه به سروده های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. به دام افتاد روباهی سحر گاه که گر صیاد ببند هم چنینم الف (در هنگام خواندن این شعر ، از چه لحنی باید استفاده کنیم؟ ب) دو ویژگی قلمرو زبانی آن را بنویسید.	24
1	نثر زیر را بخوانید و آن را از دید قلمروهای زبانی و ادبی بررسی نمایید. (برای هر قلمرو یک مورد) « پس من دنیا را بدان چاه پر آفت ، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بُریدن شاخ ها بر شب و روز.»	25
0/5	قلمرو فکری نثر زیر را بنویسید. « عقل و ادب پیش گیر و لهُو و لعب بگذار که چون نعمت سپری شود ، سختی بَری و پشیمانی خوری.»	26
0/5	شعر زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو ادبی بررسی نمایید (دو مورد) « صبر بر جور فلک کن تا بر آبی رو سفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش»	27
0/25	در کدام بیت آرایه تشبیه دیده می شود؟ الف (چون نام دل شنید از دور ، روباه ب) بگفت این و به صد دستان و تزویر جهان بر چشم او شد تیره ، آنگاه بجست از دام ، همچون از کمان ، تیر	
موفق و سر بلند باشید		3

--	--	--

--	--	--